

Zero Net Land Degradation¹

กลุ่มงานอนุสัญญาว่าด้วยการแปรสภาพเป็นทะเลทราย กผง.

ทรัพยากรดินเป็นทรัพยากรสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงานสำหรับประชากรในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งด้านการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนอกจากนี้ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเฉพาะจำนวนประชากร และความต้องการอาหาร น้ำ และพลังงานที่เพิ่มขึ้น จะเป็นปัจจัยที่ทำให้ความต้องการผลิตบนทรัพยากรที่ดินที่มีจำกัด โดยใน

ปี ค.ศ. 2030 ความต้องการอาหารจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ความต้องการพลังงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 45 และความต้องการน้ำจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการอาหาร น้ำ และพลังงานที่เพิ่มขึ้น จำเป็นจะใช้ที่ดินสำหรับการผลิตเพิ่มขึ้น 175 – 220 ล้านเฮกตาร์ การอนุรักษ์ทรัพยากรดินจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อบรรลุนโยบายที่เพิ่มขึ้น จากความสำคัญของทรัพยากรดินข้างต้นทำให้ที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน ในปี ค.ศ. 2012 เห็นชอบต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนใหม่คือ **Zero Net Land Degradation** หรือ “การปราศจากความเสื่อมโทรมของที่ดิน” โดยจะต้องทำการพัฒนาทรัพยากรดินไม่ให้เสื่อมโทรม และหากมีพื้นที่ความเสื่อมโทรมของดินขึ้นก็ต้องสมดุลกับพื้นที่ที่ได้ทำการฟื้นฟูดินให้มีความอุดมสมบูรณ์แล้ว เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับทรัพยากรที่ดินที่มีศักยภาพในการผลิตอาหารให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนไปสู่รุ่นต่อไป ซึ่งเป้าหมายของ **Zero Net Land Degradation** คือการสร้างความยั่งยืนในการใช้ที่ดินในทุกมิติ (การเกษตร ป่าไม้ พลังงาน และชุมชน เมือง) โดยการมีส่วนร่วมของทุกคน

สำหรับแนวทางดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย **Zero Net Land Degradation** มีดังนี้

1. Arresting further degradation and restoring and rehabilitating degraded land คุ้มครอง ป้องกันพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม รวมถึงการฟื้นฟูดินที่เสื่อมโทรมให้กลับมาสมบูรณ์

2. Sustainable land management หรือการจัดการที่ดินอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการผสมผสานองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี นโยบายและแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาทรัพยากรดิน น้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการการผลิตที่เพิ่มขึ้น พื้นที่ที่มีการจัดการดินอย่างยั่งยืนจะทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์

3. Avoiding degradation of non – degraded land สาเหตุหลักของการเสื่อมโทรมของที่ดินเกิดจากการกระทำของมนุษย์ในการเปิดพื้นที่ใหม่เพื่อทำการผลิตจึงควรเน้นให้ทำการฟื้นฟูและปรับคุณภาพความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ทำการผลิตที่มีอยู่เดิมเพื่อให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้นในพื้นที่ที่จำกัดได้โดยใช้หลักการของการจัดการที่ดินอย่างยั่งยืน ในขณะที่เดียวกับการดำเนินการด้านนโยบายและกฎหมายมีความสำคัญในการปกป้องพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ หรือพื้นที่ป่าไม่ให้ถูกบุกรุกและทำให้เสื่อมโทรม

4. Communities base and traditional approach ชุมชนในพื้นที่มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการรักษา และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้งพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร โดยจะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในรูปแบบของโครงการการพัฒนา หรือการออกมาตรการและกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อป้องกันและรักษาทรัพยากรดินและป่าไม้ให้ยั่งยืน

5. Payment for ecosystem service เป็นระบบการจ่ายเงินสมทบสำหรับเกษตรกรที่ช่วยรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ และส่งผลดีต่อชุมชนในภาพรวม เป็นแรงจูงใจให้กับเกษตรกรได้ปฏิบัติตามมาตรการที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างของการดำเนินงาน **payment for ecosystem service** หรือ **PES** เช่น เกษตรกรที่ใช้วิถีทางชีววิทยา เช่น ตัวห้ำ ตัวเบียน แทนการใช้ยาฆ่าแมลงในแปลง ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะช่วยลดการปนเปื้อนของยาฆ่าแมลงในสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามเกษตรกรอาจจะได้รับผลกระทบจากจำนวนแมลงศัตรูพืชที่ทำความเสียหายให้กับพืชที่ปลูกมากขึ้นทำให้ผลผลิตลดลง ในกรณีนี้ สามารถใช้เงินภายใต้โครงการ **PES** ชดเชยความเสียหายให้กับเกษตรกรรายดังกล่าว

ในการนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ **Zero Net Land Degradation** ในปี 2030 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้ปราศจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน สำหรับบทบาทของหน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศ (**International Communities**) จะต้องให้การสนับสนุนต่อเป้าหมาย **Zero Net Land Degradation** รวมถึงร่วมกันจัดทำแผนนโยบายหรือพิธีสารเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน จัดตั้งคณะทำงานที่ดำเนินงานด้านการบริหาร รวมถึงพัฒนาด้านเทคโนโลยีและวิชาการ รวมถึงข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์จากการเกิดความเสื่อมโทรมของดิน (**Economics of Land Degradation**)

¹UNCCD, (2012), *Zero Net Land Degradation*, UNCCD Secretariat Policy Brief, May